УДК 811.14’02
DOI: 10.26565/2227-1864-2020-85-09

Давньогрецький ад’єктив: семантико-граматичні особливості

Христина Ігорівна Куйбіда
кандидат філологічних наук, доцент кафедри класичної філології,
Львівський національний університет імені Івана Франка
(вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна);
e-mail: khristina2209@gmail.com; https://orcid.org/0000-0002-7637-9606

У статті висвітлена сутність давньогрецького ад’єктива як самостійної частини мови. Розглянуто, таким чином, субстанціальну природу прикметника, починаючи з часів його зародження як окремої частини мови, з подальшим акцентом на нерозділеності прикметників та іменників за зовнішніми ознаками в давньогрецькій мові. Здійснено аналіз давньогрецьких ад’єктивів шляхом характеристики основних особливостей його семантики, морфологічних ознак, синтаксичних функцій. Семантичний аналіз виконано через поняття категорійного, словотвірного та лексичного значення. Категорійне (найзагальніше частиномовне) значення – це атрибутивність прикметників. Семантико-граматичні групи нижчого порядку (якісні, відносні та присвійні) розглянуто з урахуванням словотвірної та лексичної вмотивованості. Словотвірне та лексичне значення розглядаються за поділом ад’єктивів на первинні та похідні. Значення деривата трактується на основі аналізу його структури (з особливим акцентом на складних одиницях, які здебільшого утворені на базі словосполучень), а також на встановленні зв’язку (сильного, слабкого, метафоричного) загального значення деривата зі значенням його компонентів. Таким ад’єктивам властиве синтагматичне словотвірне значення, лексична ж семантика залежить ще й від контексту. В роботі продемонстровано основні морфологічні категорії роду, числа та відмінка давньогрецьких ад’єктивів, що вказує водночас на його семантичну залежність від іменника. Ступенювання ад’єктивів, як міжрівневу категорію, розглянуто і з погляду морфологічних засобів, і з погляду такої синтаксичної особливості, як лівобічна та правобічна валентність. Первинна (роль узгодженого означення) та вторинна (роль предикатива) синтаксичні функції давньогрецького ад’єктива однаково реалізуються і в препозиції, і в постпозиції відносно іменника.
Ключові слова: ад’єктив, категорійне значення, словотвірне значення, лексичне значення, морфологічні ознаки, синтаксичні функції

Куйбида К. И. Древнегреческий адъектив: семантико-грамматические особенности
В статье освещена сущность древнегреческого адъектива как самостоятельной части речи. Рассмотрена субстанциальная природа прилагательного, начиная со времен его зарождения как отдельной части речи, с последующим акцентом на неразделенности прилагательных и существительных по внешним признакам в древнегреческом языке. Осуществлен анализ древнегреческих адъективов путем характеристики основных особенностей его семантики, морфологических признаков, синтаксических функций. Семантический анализ выполнен на основе таких понятий как категорийное, словообразовательное и лексическое значения. Категорийное значение – это атрибутивность прилагательных. Семантико-грамматические группы низшего порядка (качественные, относительные и притяжательные адъективы) рассмотрены с учетом словообразовательной и лексической мотивированности. Словообразовательное и лексическое значения рассматриваются с разделением адъективов на первичные и производные. Значение деривата объясняется посредством анализа его структуры (с особым акцентом на сложных единицах, которые в основном образованны на базе словосочетаний), а также установления связи (сильной, слабой, метафорической) общего значения деривата со значением его компонентов. Таким единицам присущее синтагматическое словообразовательное значение, лексическая семантика зависит также от контекста. В работе продемонстрированы основные морфологические категории рода, числа и падежа греческих адъективов, что указывает на их семантическую зависимость от существительного. Степени сравнения, как межуровневая категория, рассмотрены и с точки зрения морфологических средств, и такой синтаксической особенности, как левосторонняя и правосторонняя валентность. Первичная (роль согласованного определения) и вторичная (роль предикатива) синтаксические функции древнегреческого адъектива одинаково реализуются и в препозиции, и в постпозиции относительно существительного.
Ключевые слова: адъектив, категориальное значение, словообразовательное значение, лексическое значение, морфологические признаки, синтаксические функции

Kuibida Kh. The Ancient Greek adjective: semantic and grammatical features
The article reveals the essence of an Ancient Greek adjective as a separate part of speech. Thus, the substantive nature of an adjective was examined, including the historical process of its separation as an independent part of speech, with a consequent emphasis on the inseparability of adjectives and nouns by external signs in Ancient Greek. The analysis of the Greek adjectives was made on the grounds of their semantics, morphological features, syntactic functions. The semantic analysis was based on the studying of such concepts as the categorial, word-building and lexical meaning. The categorial meaning is the attribution of an adjective. The smaller semantic-grammatical groups (qualitative, relative and possessive adjectives) were learnt with regard to word formation and lexical motivation. Word-building and lexical meanings were studied basing on the division of adjectives into primary units and derivatives. The meaning of a derivative is interpreted both: due to the analysis of its structure (paying a special attention to the compound units, which are mainly formed on the basis of word combinations), and due as to the relation (strong, weak, metaphorical) of the general meaning of a derivative with the meaning of its components. The word-formation meaning of such units, therefore, is syntagmatic. Their lexical semantics depend also on the context. The basic morphological categories of genus, number and case of a Greek adjective simultaneously indicates its semantic dependence on a noun. The category of degrees of comparison was analyzed on terms of morphological means and such syntactic features as left/right-side valence. The main primary (an attribute) and the secondary (as a predicative) syntactic adjective functions are equally realized in preposition or postposition to the noun in Ancient Greek.
Key words: adjective, categorial meaning, word-building meaning, lexical meaning, morphological features, syntactic functions

© Куйбіда Х. І., 2020

Прикметник – це окрема самостійна частина мови, що належить до специфічної категорії ознакових слів, з допомогою яких позначаються властивості чи якості предмета мовлення, їх оцінка, відношення до інших об'єктів матеріальної чи нематеріальної реальності, що дає можливість зрозуміти та передати їхню сутність.

Прикметник завжди був предметом особливого зацікавлення серед науковців. У сучасному мовознавстві ад'єктиви досліджувалися як на матеріалі сучасних мов [8; 4], так і давньогрецької [10; 16; 17] з погляду різних аспектів: як окремий частиномовний клас слів з оглядом його основних семантичних і граматичних ознак [5; 2; 12], як компонент ад'єктивного словосполучення [6], в складі семантичного класу ознакових слів [13].

Актуальність пропонованого дослідження, таким чином, зумовлена особливим зацікавленням сучасних лінгвістів аналізом прикметників як важливого засобу смислового збагачення мовлення та формування конкретної мовної картини світу, а також відсутністю комплексного аналізу прикметника як самостійної частини мови у давньогрецькій мові.

Метою роботи є визначення основних особливостей давньогрецького прикметника з точки зору семантики та граматичних ознак. Окреслена ж мета передбачає вирішення таких завдань: зрозуміти природу прикметника як частини мови, звернувшись до історії його виникнення; описати основні семантичні та морфолого-синтаксичні ознаки давньогрецького ад'єктива.

У сучасній лінгвістиці прикметник є одностайно визнаним як самостійна частина мови, історія зародження якої сягає ще періоду античності. Уперше Аристотель, який розрізняв лише імена та дієслова, виділив власне похідні імена, подібні до сучасних відносних прикметників: "як те, завдяки чому предмети називаються такими" [1]. Сам же термін "adiectivum" вперше вжито у "Corpus Grammaticorum Latinorum" [1] [15]. К. Бруґман пояснював, що в індоєвропейській прамові прикметник та іменник не були розділеними: "Поштовхом до процесу ад'єктивації був той факт, що один іменник, поєднуючись з іншим у ролі атрибута або предиката, виражав тільки якісне поняття, яке містилося в ньому" [14, с. 77]. Тому, як узагальнює вчений, прикметник виділився із загального класу імен і протягом тривалого часу становлення набув тих семантичних і морфолого-синтаксичних ознак, що дають підстави вважати його окремою частиною мови [14]. Те саме згодом стверджує і О. Потебня, що прикметник є виділеним із зв'язку ознак, є більш абстрактним, ніж іменник, пізнішим від нього і утворився з іменника [11, с. 60].

Про початкову нерозділеність прикметника та іменника, на нашу думку, свідчить і давньогрецька мова, де окремі слова такого типу не відрізняються ані за зовнішніми ознаками, ані за закінченням: *ἀνδροφόνος – ὁ ἀνδροφόνος*. Іменнику, однак, властива наявність артикля.

Традиційним у лінгвістиці вважається визначення прикметника, як "частини мови, що виражає ознаку предмета безпосередньо або через його відношення до інших предметів чи явищ" [3, с. 124]. На прикладі давньогрецької мови, це слова: *κόκκινος – червоний, στενός – вузький, εὐρυσθενής – могутній, ἐκπρεπής – видатний*. Вони можуть позначати такі ознаки як колір, розмір, зовнішні чи внутрішні властивості та ін.

Глибинним у частинах мови та найважливішим вважається семантичний чинник, на його основі якого "формуються синтаксичні і морфологічні ознаки слів" [3, с. 14]. Тому слова самостійних частин мови у мовознавстві прийнято розглядати найперше з точки зору семантики різних рівнів – категорійного (частиномовного) значення, граматичного значення, словотвірного значення та лексичного значення[2].

Найзагальнішою в системі мови є частиномовна семантика слова[3]. У прикметника – це атрибутивність, тобто ознака предмета. Прикметники виражають статичні, постійні для певного стану предмета ознаки. Через те, що семантику прикметників формують не поняття про предмети, а поняття про їхні якості, то вживаються ад'єктиви при іменниках, в залежній від них граматичній позиції: *ἑρίηρες ἑταῖροι – вірні товариші.*

Специфікою прикметника є протиставлення в межах загальної атрибутивності семантико-граматичних груп нижчого порядку [5, с. 5]. Це якісні, відносні та присвійні ад'єктиви.

Якісні прикметники позначають властивості предметів, що випливають з їх безпосереднього пізнання, оцінки, індивідуального чи суб'єктивного сприйняття: *μικρός – малий*. Серед них: словотвірно немотивовані *(πικρός – гіркий)* та словотвірно мотивовані – переосмислене первісне відносне значення *(κακοεργός – лиходійний)*, суб'єктивно-оцінне значення *(ἡδυεπής – солодкомовний)*.

Відносні прикметники виражають незмінну щодо ступеня вияву ознаку предмета як властивість, що випливає з його зв'язків або відношень з іншими предметами, явищами, процесами чи ознаками позамовної дійсності. Відносні ад'єктиви – це тільки похідні слова *(καταχθόνιος – підземний)*.

[1] "Збірнику латинських граматиків" докласичного періоду, зокрема у творі Секста Помпея Феста, в рубриці про імена.

[2] Підхід з точки зору словотвірного значення називається слово центричним, а з погляду граматичного та лексичного значення, а також стилістичного навантаження слова – текстоцентричним.

[3] Узагальнене, абстраговане від конкретних лексичних значень слів значення, спільне для одного семантико-граматичного класу, тобто для однієї частини мови.

До відносних зараховують і присвійні прикметники, які виражають особову посесивність (належність особі або тварині): *βούτης – бичачий*. Порядкові відносні числівники *(πρῶτος, δεύτερος, τρίτος)*, які часто трактуються як відчислівникові прикметники та займенникові прикметники *(ἕκαστος – кожен)*, ми розглядаємо як окремі частини мови.

Похідні кожного зі семантичних розрядів групуються за словотвірними значеннями, спільними для структурно однотипних слів.

"Група якісних прикметників неоднорідна […], тому що основний осередок, хронологічно найдавніший шар її становлять позначені відсутністю словотворчих суфіксів лексичні одиниці, у структурі яких протягом усього історичного періоду виділяються кореневі і словозмінні морфеми" [5, с. 139]. Для похідних якісних ад'єктивів характерна система афіксів, з допомогою яких утворюються прикметники як з нейтральним, так і з загальним значенням суб'єктивно-експресивної оцінки, міри або ступеня інтенсивності вияву ознаки: *ζαής – який сильно дує*. Семантичні групи непохідних якісних прикметників – це абсолютна якісність *(γυμνάς – голий)* та оцінна якісність – розмір, відстань, колір, фізична характеристика *(νέος – молодий, λευκός – білий)*.

Похідні якісні ад'єктиви (генетично відносні відіменникові та віддієслівні) виражають словотвірну семантику нейтральної якісності *(αἰώνιος – вічний)* або виразну спеціалізовану якісність (міру, інтенсивність вияву, подібність, схильність до названого твірною базою: *ῥαβδωτός – смугастий*); експресивно-оцінну якісність (неповну, надмірну ознаку, пестливість, згрубілість): *ἄβρομος* – дуже шумний.

Відіменникові відносні прикметники в свою чергу можна поділити на: відтопонімні (виражають відношення до різних географічних назв, зокрема населених пунктів, країн, територій, частин світу, річок: *Ἀθηναῖος – афінський, Ὀλύμπιος – олімпійський*); мотивовані назвами осіб або тварин (виражають відношення до істот: *ἀνθρώπειος – людський*); матеріально-речовинні (виражають ознаку через відношення до матеріалу або речовини: *γαλάκτινος – молочний*); загальновідносні (*ἐνάλιος – морський*). Відприслівникові прикметники виражають відношення до часу, місця: *χθιζός – вчорашній*. Віддієслівні виражають відношення до дії: *λεκτικός – розмовний*.

В аспекті словотвірної та лексичної семантики своєрідними є похідні ад'єктиви, оскільки їхня семантика випливає із внутрішньої форми [4] твірних основ, на які інколи нашаровується ще й функція словотворчого засобу. Похідному слову, отже, властиве синтагматичне словотвірне значення [5]. У давньогрецькій мові поширеним і цікавим явищем вважається наявність великої кількості складних ад'єктивів, утворених переважно шляхом основочи словоскладання з супровідною афіксацією. Такі прикметники мотивуються різними типами словосполучень: атрибутивними (A + S) – *λιγύφωνος – дзвінкоголосий*; об'єктними (V + S) – *φιλόξεινος – який любить гостей*; числівниково-іменниковими (Num + S): *ἑκατόγχειρος – сторукий,* прислівниково-іменниковими словосполученнями (Adv + S): *ἀγχέμαχος – який веде ближній бій,* та ін.

Загальне значення композита в одних випадках відрізняється від суми значень його компонентів – такі прикметники мають смислову цілісність або ідіоматичність *(ἡδυεπής – солодкомовний: ἡδύς – солодкий, τὸ ἔπος – мова)*. В інших випадках загальне значення похідного прикметника виявляється своєрідною сумою значень компонентів, воно позбавлене смислової цілісності, тобто є неідіоматичним *(κρατερῶνυξ – з міцними кігтями: κρατερός – міцний, ὅ ὄνυξ – кіготь)*.

Отже, лексична семантика [6] кожного прикметника буває немотивованою (первісні ад'єктиви) та мотивованою (похідні).

Лексична мотивованість похідних слів полягає у встановленні зв'язку значення похідного слова зі значенням його компонентів. Такий зв'язок поділяється на: – сильний, коли значення похідного слова легко виводиться зі значень його компонентів *(ἑξέτης – шестирічний < ἕξ ἐτῶν – шести років);* – слабкий, коли значення цілого безпосередньо не мотиване значенням частин *(ἀταλάφρων – безтурботний* виводиться зі значення *"з дитячим розумом": ἀταλός – дитячий, юнацький);* – метафоричний, коли значення цілого щодо значення частин є перенесенням *(μεγαλήτωρ – відважний,* дослівно *з великим серцем);* – затемнений (деетимологізація) як втрата смислового зв'язку (прикладів не зафіксовано).

Лексичні значення всіх ад'єктивів тлумачаться лише в контексті. Мовний контекст як лексико-граматичні умови функціонування слова або як сукупність мовних одиниць, яких достатньо для реалізації емоційних прирощень слова, є одним із факторів, що характеризують лексичне значення слова. Вони роблять можливою реалізацію його значення, виявляючи водночас реалізацію їх атрибутивної функції. Відповідно, в залежності від контексту, існують такі типи лексичних значень: номінативні (прямі), синтаксично-зумовлені (переносні, випадкові), фразеологічно-зумовлені (переносні, усталені,

[4] Найближче етимологічне значення слова.

[5] Спільне для структурно однотипних похідних значення, яке встановлюється на основі співвідношення "похідне слово – твірне слово" і виражається з допомогою словотвірної форми (моделі): твірна база (основа) + словотворчий афікс (засіб, формант)

[6] Тобто лексичне значення слова як конкретний індивідуальний зміст самостійного слова, що становить відношення об'єктивної дійсності до звукового комплексу.

крилаті). Прикметники, вжиті в переносному значенні, змінюють семантику і семантико-граматичний розряд. Наприклад, перенесення в семантиці відносних прикметників відбувається за рахунок наділення предмета невластивою йому якістю *(ἄπτερος μῦθος (O17, 57) – безкриле слово* в значенні *невимовлене).*

Дослідження граматичної природи прикметника у мовознавстві пов'язане насамперед із контекстуальним аналізом його морфологічних та синтаксичних ознак. Усі категорії прикметника (рід, число, відмінок, ступені порівняння) є семантико-граматичними. Це означає, що формально-структурне вираження цих категорій має яскраве семантичне наповнення, що можна відобразити як "форма + об'єктивна дійсність". Так, значення роду, числа та відмінка у грецьких ад'єктивів визначається закінченнями: *ἄδιν-ός/η/ον (Sg); ἄδιν -οί/αι/α (Pl);* значення ступеня – суфіксами *ἄτιμος,ον – ἄτιμό-τερος, α, ον – ἄτιμό-τατος, η, ον*. Категорії роду, числа та відмінка семантично прив'язані до іменника: наприклад, однина позначає не одну ознаку, а ознаку одного предмета, множина – кількох предметів *(ἄναξ εὔθυμος (O 14, 63) – добродушний цар, ἵπποι ὠκύποδες– прудконогі коні).* Самостійне семантичне наповнення мають лише ступені порівняння: порівнюється одна ознака між кількома предметами чи різними обставинами того самого предмета *(ἁλαπαδνός / ἁλαπαδνότερος – слабкий / слабший).* Стосовно ступенів порівняння, слід зазначити те, що у давньогрецькій мові не дуже поширеним явищем є ступенювання складних за структурою прикметників [7] на кшталт: *προγενής (старий) – προγενέστερος, φιλοκτέανος (користолюбний, скупий) – φιλοκτεανώτατος*. Таким чином, категорії роду, числа, відмінка у прикметнику – залежні і словозмінні *(ἀπηνής – суворий: βασιλῆος ἀπηνέος – суворого царя),* ступені порівняння – це незалежна прикметникова категорія, яку в сучасному мовознавстві трактують як міжрівневу [8] . З морфологічного погляду вона ґрунтується на трансформованих морфологічних засобах, пов'язаних із морфологічними категоріями відмінка, роду й числа, з синтаксичної – на набутті предикативною прикметниковою формою правобічної валентності [3, с. 139]. Тому в реченні компаративи вживаються у вигляді цілих конструкцій, що зумовлює функціонування у структурі мови лівобічного і правобічного компонентів. Лівобічна валентність репрезентована субстанціальною синтаксемою в ролі суб'єкта порівняння, у правобічній валентності функціонує іменникова синтаксема, що виражає значення об'єкта порівняння [9, с. 8]. Наведемо приклад:

Ἀτρείδη κύδιστε φιλοκτεανώτατε πάντων [9] *(I 1, 122) – Атріде, найславніший, найкористолюбніший з усіх"*

Типове синтаксичне функціонування ад'єктива в контексті випливає з його морфологічних ознак – це його основна роль виступати узгодженим означенням (морфологізований член речення [10]): *οἷες δασύμαλλοι – густорунні вівці.* Та другорядна роль – бути іменною частиною складеного присудка (неморфологізований член речення). Ця прикметникова функція відрізняється лише складнішими синтаксичними умовами, тобто реалізується на базі предикативних відношень між прикметником та іменником. Наведемо приклад:

1) τοιαῦτ' ἐν οἴκοις ἐστὶν Ἀδμήτου κακά[11]*.(Alc.197) – такі біди є в домі Адмета.*

2) βιβασα […] γηθοσύνη, ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι [12] *(O 11, 540) – відлетіла […] радісна (душа Ахілла), тому що її сина славним назвав (Одіссей).*

Синтаксична функція грецького ад'єктива, слід зазначити, не залежить від позиції щодо іменника (*καλλίτριχες ἵπποι – коні з красивою гривою/ ἡμίονοι ἀδμῆτες – неприборкані мули),* хоча здебільшого прикметник виступає в постпозиції і як морфологізований член речення, і виконуючи роль предикатива.

Отже, в пропонованому дослідженні обґрунтовано частиномовну самостійність прикметника у давньогрецькій мові, зокрема його семантику та граматичні особливості.

Оскільки історично прикметник як частина мови сформувався на базі іменника, який обов'язково поєднувався з іншим іменником, то семантико-граматичні категорії роду, числа, відмінка в давньогрецького прикметника є залежними від іменника.

Прикметникова семантика "атрибутивність", зокрема статична ознака предмета, в епічних поемах виражається похідними (простими і складними) ад'єктивами як безвідносно, так і через відношення до предмета, дії, місця. Семантика прикметника буває як первісною, так і мотивованою. Похідні прикметники, що виражають якісні чи відносні ознаки, бувають простими та складними за структурою. Складні за

[7] Однак, його можна вважати нормою, підтвердження чого знаходимо в одній з граматик грецької мови [7,с. 197]

[8] Морфологічно-синтаксичною словозмінною формою чи морфолого-синтаксико-словотвірною [3, с. 139; 9].

[9] Homeri. Ilias / Homeri ; ed. T. W. Allen. – Oxford : Clarendon Press, 1931. – 356 p. В наведеному реченні бачимо лівобічний компонент "*Ἀτρείδη*" та правобічний "*πάντων*".

[10] Морфологізовані члени речення – це ті, що виражаються частинами мови, для яких ця функція є первинною (для прикметника – означення). Присудок, виражений формами іменника чи прикметника, відповідно, – неморфологізований член речення.

[11] Kovacs, D. (Ed. & Transl.). (1994). Euripides: Cyclops, Alcestis, Medea. Cambridge, Mass.: Harvard University Press [retrieved 11.09.2019 from http:/www.perseus.tufts.edu/hopper/]. Цитований уривок є класичним прикладом вживання предикатива.

[12] Homeri. Odyssea / Homeri ; ed. P. von der Mühll. – Basel : Helbig & Lichtenhahn, 1962. – 248 s. Наведений фрагмент є яскравим прикладом предикативного вживання прикметника *ἀριδείκετος –славний.*

структурою лексеми характеризуються ускладненим семантичним наповненням. Тлумачення лексичних значень (як прямих, так і переносних) є лише контекстним.

Граматично прикметники в грецькій мові завжди залежать від іменників та узгоджуються з ними в роді, числі й відмінку. Первинна синтаксична (морфологізована) функція прикметника – атрибут, вторинна – предикат. Порядок слів (препозиція чи постпозиція) стосовно іменника не впливає на синтаксичний статус прикметника.

Виконане дослідження є перспективою до подальшого вивчення давньогрецького ад'єктива з точки зору різнорівневих критеріїв, на основі конкретного мовного матеріалу, а також початком зіставного дослідження ад'єктива в грецькій та інших мовах.

Література

1. Аристотель. Сочинения: в 4 томах. Москва : Мысль, 1978. Т. 2 / Ред. З. М. Микеладзе; АН СССР; Ин-т философии. 688 с.
2. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. Київ : Наукова думка, 1988. 256 с.
3. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматика укр. мови. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2004. 400 с.
4. Вишивана Н. В. Прикметники оцінки в сучасній німецькій мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови". Київ, 1999. 19 с.
5. Грищенко А. П. Прикметник в українській мові. Київ : Наукова думка, 1978. 207 с.
6. Грищенко А.П. Прикметник у функції головного компонента в словосполученні. *Синтаксис словосполучення і простого речення.* Київ : Наукова думка, 1975. С. 120-131.
7. Древнегреческий язык : начальный курс. Часть первая. – Москва : "Греко-латинский кабинет" Ю. А. Шичалина, 2002. 208 с.
8. Кононенко І.В. Прикметник у слов'янських мовах : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2009. 495 с.
9. Костусяк Н. М. Категорія ступенів порівняння у граматичній системі української мови / НАН України; Ін-т української мови. Київ, 1998. 16 с.
10. Петришин М.Й. Семантичне поле прикметників розміру у старогрецькій мові (на матеріалі гомерівського епосу) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.14 "Класичні мови, окремі індоєвропейські мови". Львів, 2005. 23 с.
11. Потебня А. А. Из записок по русской грамматике. Москва : Просвещение, 1968. Т. 3. 550 с.
12. Уфимцева А. А. Лексическое значение : Принцип семиологического описания лексики / под. ред. Ю. С. Степанова. 4-е изд. Москва : ЛИБРОКОМ, 2010. 240 с.
13. Шрамм А.Н. Очерки по семантике качественных прилагательных (на материале современного русского языка) : монография. Ленинград : Изд-во Ленинград. ун-та, 1979. 134 с.
14. Brugmann K. Kurre vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. Strassburg, Trübner, 1904. 777 s.
15. Corpus Grammaticorum Latinorum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kaali.linguist.jussieu.fr/CGL/text.jsp
16. Richards G. C. Greek compound adjectives with a verbal element in tragedy // The Classical Quaterly. 1918. Vol. 12. № 1. P. 15–21.
17. Schwyzer E. Griechische Grammatik; Mit A. Debrunner. München, 1950. Bd. 2: Syntax und syntaktische Stylistik. 714 S.

References

1. Aristotle (1978). Sochineniya: v 4 tomakh (Vol. 2). [Works: in 4 volumes] Moscow: Mysl'.
2. Vykhovanets, I. (1988). Chastyny movy v semantyko-gramatychnomu aspekti. [Parts of language in the semantic-grammatical aspect] Kyiv: Naukova dumka.
3. Vykhovanets, I., & Horodenska, K. (2004). Teoretychna morphologia ukrainskoyi movy: Akadem. grammatyka ukrainskoyi movy.[Theoretical morphology of Ukrainian language: academic grammar of Ukrainian language] Kyiv: Pulsary.
4. Vyshyvana, N. V. (1999) Prykmetnyky ocinky v nimeckiy movi. [Adjectives of estimation in German language] [PhD Thesis], Kyiv : KNU.
5. Gryshchenko, A. P. (1978). Prykmetnyk v ukrainskiy movi. [Adjective in Ukrainian language]. Kyiv: Naukova dumka.
6. Gryshchenko, A. P. (1975). Prykmetnyk u funkcii holovnoho komponenta v slovospoluchenni. Syntaxys slovospoluchennia i prostoho rechennia. [Adjective in the function of the main component in the word combination. Syntax of word combination and of simple sentence]. Kyiv: Naukova dumka, pp.120-131.
7. Dryevnyegrecheskiy yazyk: navchalnyi kurs (Vol. 1) (2002). [Ancient Greek: the studying course]. Moscow: Greko-latinsky cabinet U. A. Shychalina.
8. Kononenko I.V. (2009). Prykmetnyk u slovianskykh movakh. [Adjective in Slavic languages]. [monograph]. Kyiv: Kyiv University.

9. Kostusyak, N. M. (1998). Katehoriya stupeniv porivnyannya u gramatychniy systemi ukrayinskoyi movy. [Category of degrees of comparison in the grammatical system of the Ukrainian language]. Kyiv: NAN of Ukraine.
10. Petryshyn M. J. (2005). Semantychne pole prykmetnykiv rozmiru u starohreckiy movi (na materiali homerivskoho eposu).[The semantic field of adjectives of size in Ancient Greek (based on the material of Homer's epos)]. [PhD Thesis], Lviv : LNU.
11. Potebnya, A. A. (1968). Iz zapisok po russkoy grammatike (Vol. 3). [From notes on Russian grammar]. Moscow: Prosveshchenie.
12. Ufimceva, A. A. (1986). Lexicheskoe znacheniye: Princip semiologicheskogo opisaniya lexiki. [Lexical meaning: The principle of the semiological description of vocabulary]. Moscow: Nauka.
13. Shramm A. N. (1979). Ocherki po semantike kachestvennykh prilagatelnykh (na material sovremennoho russkogo jazyka) [Essays on the semantics of the adjectives of quality (based on the material of the modern Russian language)] [monograph]. Leningrad : Izd-vo Leningrad. un-ta.
14. Brugmann, K. (1904). Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. Strassburg: Trübner.
15. Corpus Grammaticorum Latinorum (ed. A. Garcea, & V. Lomanto) [online resource available from http://kaali.linguist.jussieu.fr/CGL/text.jsp].
16. Richards, G. C. (1918). Greek compound adjectives with a verbal element in tragedy. The Classical Quaterly, 12(1), pp.15–21.
17. Schwyzer, E. (1950). Griechische Grammatik, 2: Syntax und syntaktische Stilistik. München: Beck.

Куйбида Кристина Игоревна, кандидат филологических наук, доцент кафедры классической филологии, Львовский национальный университет имени Ивана Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина); e-mail: khristina2209@gmail.com; https://orcid.org/0000-0002-7637-9606

Kuibida Khrystyna, PhD in Philology, Associate Professor of the of the Department of Classical Philology, Ivan Franko Lviv National University (1, Universitetska, Lviv, 79000, Ukraine); e-mail: khristina2209@gmail.com; https://orcid.org/0000-0002-7637-9606